№ 7833 1911 ՄԱՅԻՍ 23-Ս ՇՈՒՆԿ ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԻՍԻ 23 ՄԱՅԻՍ 1327 27 ՆԱԻ ՍԷՆԷ

ՍԱՀԻՊՐ ԻՄԹԻԱԶ ՎԷ ՄԻՏՏԻՐԻ
ՏԱՆԱՆ ՎԱՐՈՒՆԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւէսսիսի
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Թարիխի թէհսիսի 1877

ՊԱՇՊՐ ԱԼԻ ԴԱՐՇԸՍՍ Ը
Ն. 49

Կազէթայա այիս մէվսաս հագզրնտա սահիպի իմրիպա միւռահաաթ օլրնր։ Մագպուզար սահիպի իմթիրազրն իմզասընը վէ իտարէսանէնին մէսնուր մախսուսընը շատի օրմայը տրր։ Տէրն օլրնմայան էվրագ իտտի օլրնմագ։ Իպտաթ ժուրնալ միւթէսիի իլէ նէտր օլունուր։

ՀԷՐԻԹԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

جريدهٔ شرقيه
صاحب امتيازى اغوب جوڤلك
مؤسسى ديكران جوملك (١٢٩٣)

DJÉRIDÉI-CHARKIÉ
Fondé en 1877.
Directeur-Propriétaire :
AGOP DJIVELEGUIAN
AVOCAT
Vis-à-vis la S.-Porte, No. 49

ԲՈԼԻԹԻԿԻՑԷ, ՄԻԼԼԻՑԻ, ԹԻՒՃԱՌԻՑԻ ՎԷ ՍԱՐՔԱՖԻՑԻ

20 ԲԱՐԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ 20 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՏՑԱԼԱՐՊ ԲԻՇԻՆ ՄԻՃ. 20

Սքանչելի վէ Թաւրա, սէնէկլիի 130 դրշ.
» » » 6 այլրդր 70 »
» » » 3 այլրդր 40 »
Մէմալիքի էճնէպիյէ սէնէկլիի 32 ֆր.
» » » 6 այլրդր 17 »
» » » 3 այլրդր 10 »

ԲՈՒՍ ՆՕԹԱՍԸ

ԹԻՒՐԻՔԻԱՆԸՆ ԲՈՒՍԻԱՑԻ ՃԷՎԱՊԸ

—o—

Օտէսասան Սթանսարտա իշար օլընմըշընա կէօրէ, Բուսիա ատանամասը Սէվսամէօրօյա հարաքէթ իթմէք իւզրէ իսէ տէ, պու պապատ պիր իշար եօգ տրր։

Եէնէ մէգքիբ կաղէթայա Բէթրսպուրկտան եապըլմըշ տրր։ Բուսիա խարիճէյէ նէգարէթի մամպուսարմ գալէմի մուտիրի Մ. Նէլիտօֆ Գարատաղ հուտուսը իւզէրինէ վուգուա կէլէն Օսմանլը հարաքէթիր ասքէրիյէսի հագզընտա Բուսիանընն Մ. Զարիգօֆ վասթասյա խֆա իթիրի մէնէպուսաթը չիֆհիյէյէ Թիւրքիանընն տա չիֆտի ճէվապ վէրտիկինի մուխտիրէ աէօյէմիշ տրր։ Վէրիլէն ճէվապ տա չուտատան իպարէթ տրր. «Անվալը հագզրէնին հէնուզ պէօյլէ պիր թէչէպիւսաթը մուճիպ օլմասընը հալտէ, Բուսիանընն պէօյէ պիր հարաքէթէ պազրչիյասը Թիւրքիայը մութէհայիրը վէ մութէհսիր իթմիշ տրր։ Պունտան պաչգա Գարատաղընն գավախսը տիվէլիյէյէ մուվաֆգը օլմայան վէ հէր հալտէ չայանը մուսիվէզ թավր ու հարաքէթի կէօրիւմէքտէ տրր։ Պունա բաղմէն Թիւրքիանընն չիմտիյէ գատար սապը ու ելիտալը սապլամասը Օսմ. հիւքիւմէթինին Գարատաղա գարը հէյ պիր վագթ թէարուզ իթմէք արզուսընը պէսէլմէտիկիտէ տէլիլ տրր։

Թիւրքիանընն վէրտիկի ճէվապտա Գարատաղա տիհատպաթընն թապիի հալտ կէթիրիլմէսի Գարատաղընն արզուսընա պաղը պաղը օլտուղը տա իլալէ խիմմը տրր, Օսմ.Մէճլիսը Մէպուսանընտա Սարագամ իլէ Խարճիյէ նազարը Բիֆտի բաչա Գարատաղ հուտուտա հատիսպերի իւզէրինէ Բուսիանընն թէչէպիւսաթը հագզընտա իյզահաթտա պուլընմըշլար վէ Սարագամ 47 մէպուսընն բէյտէն վազ կէչմիսլէ 135 բէյէլէ իթիմատա նայլ օլմըշ տրր։

Սարագամ էմտաի իյզահաթտա Մաւիսրար ըսխանընընն սէպէպլէրինի վէ հիւքիւմէթին եապընը թէստիրլէր թէչրին իթմըշ վէ Գարատաղընն թէմամէն պիթարգիզը գարը խուսուսմէքքաբանէ արզու պէսլէմէք գանընը չիտատիրմէք իշտէմիշ բէտտա իթմըշ տրր։

Սթանսարտըն Բէթրսպուրգ մուխպիրի Բուսիա նօթասընը իյզահէն տէյօր քի, «Մ. Զարիգօֆ քէնտի հիւքիւմէթինին ելմէպլիի իւզէրինէ Թիւրքիանընն Գարատաղը գարը թարը հարաքէթի հագզընտա Պաղը Ավէյէ չիֆտի պիր թագրիրատ պուլընմըշ տրր։ Պունընա պէրաբէր Բուսիա Գարատաղը տա թարիքաթտան վազ կէչմէսի իչին չիտատիր թավ սէյէլէրտէ պուլընմըշ տրր, պու նօթատա Ավէնանիա կաղէթաբրընն Օսմ. հիւքիւմէթինին հարը ինթաճ իսէպլէճէք պիր հարաքէթինին թէսիրինի գըրմակ իչին Բուսիանընն սուրէթը տօսթանէ վէ միւսլիմանէտէ պիր միւսիսէլէսի օլուրընը խոտտա իթիֆալէրի կիպի իւլթիւմատ չէքլինի վէրէճէք հիչ պիր մահիյէթի եօգ տրր, Մ. Զարիգօֆ մագսէտի եալընը Արհավուլպտա իսթիալընն գէվայընա այիտ օլրպ սուլէը ումումիի խալէլտէն ուզագ օլտուղը միւքէրրէրէն պէյանատա վէ պէօյէ ասքէր թօրլամընն վէ վագիյէթը հաղրէնին գատանէն օյմայրպ էհէմմիյէթլի վագտալար իւէրի կէթիրիլմէսի թապիի օլտուղընա նազարը տիզվաթը տավէթ իթմըշ տրր։

Թիւրքիանընն թէարուզ նէյէթինտէ օլմասընը, պիր հուտուտտա վուգուպտան պիր գաչ հատիսէնին էվրօբա սուլէը ումումիյէտնի ատանատա օղրատմասը միւմքին օլամայտամընը Թիւրքիանընն տա թապալը իսէճէկի Բուսիատա իւմիտ օլընյօր։ Թիւրքիայա գարը տահնա լիսանը Մէքքէ Մէտինէսինին էվրօբա խարիթասընտան սիկնմէսինի ինթաճ իսէճէք պէրիբէկի պիր մէճրուպէսէն մուհափազա խիյօր։ Թիւրքիա լաղըմ օլտուղը գէմանտա միւտախէլէ իւէ քէնտիսինի իզմիհլընտան զորթարան Բուսիայա գարը հէր հալտէ մինտէթաար գալանագ սբր։

§ Նօվոյէ Վրեմիա կասէթասը «Բուս նօթասը վէ Եվրօբա» սէրլէվհասը պէթընտա եազտըղը պիր մէգալէտէ սէյօր քի,

«Բուսիանընն թէչէպիւսաթը նէթիյէճէլերի հէնուզ մալիմ սէյիլ տրր։ Շիմտիյէ գատար Օսմանլը հիւքիւմէթինին ճէվապընը տա ալամատը։ Իհթիմալ քի հիւքիւմէթը Օսմանլիյէ՝ Բուսիանընն ատաթնան թէչէպիւսաթընա եալընը սէօգ էլէ սէյիլ, պէլքի իշ էլէ տէ ճէվապ վերէճէք տրր։ Պէլքիտէ պաղը մուխալիֆ ճէրէյանլարընն թէչէսիրի պէթընտա օլարագ էֆքէտարը խասխմանէ էլէ ատլու պիր ճէվապ վերիր։ Լաքին կէօղիմիզնին էօնիտտէ ճէրէյան իթմէքտէ օլան թարիխի վագտալարը պի թարաֆ պէր հադարլա պաղանլար իթիրազ իմմէլի տրր էք քի «Բուսիա վալիֆէյինին նամը, Գարատաղ հուտուտա հատիսէրի իւզէրինէ Բուսիանընն թէչէպիւսաթը հագզընտա իյզահաթտա պուլընմըշլար վէ Սարագամ 47 մէպուսընն բէյտէն վազ կէչմիսլէ 135 բէյէլէ իթիմատա նայլ օլմըշ տրր։

Սարագամ էմտաի իյզահաթտա Մաւիսրար ըսխանընընն սէպէպլէրինի վէ հիւքիւմէթին եապընը թէստիրլէր թէչրին իթմըշ վէ Գարատաղընն թէմամէն պիթարգիզը գարը խուսուսմէքքաբանէ արզու պէսլէմէք գանընը չիտատիրմէք իշտէմիշ բէտտա իթմըշ տրր։

Սթանսարտըն Բէթրսպուրգ մուխպիրի Բուսիա նօթասընը իյզահէն տէյօր քի, «Մ. Զարիգօֆ քէնտի հիւքիւմէթինին ելմէպլիի իւզէրինէ Թիւրքիանընն Գարատաղը գարը թարը հարաքէթի հագզընտա Պաղը Ավէյէ չիֆտի պիր թագրիրատ պուլընմըշ տրր։ Պունընա պէրաբէր Բուսիա Գարատաղը տա թարիքաթտան վազ կէչմէսի իչին չիտատիր թավ սէյէլէրտէ պուլընմըշ տրր, պու նօթատա Ավէնանիա կաղէթաբրընն Օսմ. հիւքիւմէթինին հարը ինթաճ իսէպլէճէք պիր հարաքէթինին թէսիրինի գըրմակ իչին Բուսիանընն սուրէթը տօսթանէ վէ միւսլիմանէտէ պիր միւսիսէլէսի օլուրընը խոտտա իթիֆալէրի կիպի իւլթիւմատ չէքլինի վէրէճէք հիչ պիր մահիյէթի եօգ տրր, Մ. Զարիգօֆ վասթասյա խֆա իթիրի թէչրինտա Նօվոյէ Վրեմիա կաղէթասը սէյէր քի «ուէրը ումումիյէ իստէն Բուսիա տիկէր թարաֆտան նա էյլէր իլէ խասէ օլընան Թիւրքիայը մէմլէքէթինին էվրօբա խարիթասընտան սիկնմէսինի ինթաճ իսէճէք թէչիքէտի պիր թէճրիպէսէն մուհափազա խիյօր։ Թիւրքիա լաղըմ օլտուղը գէմանտա միւտախէլէ իւէ քէնտիսինի իզմիհլընտան զորթարան Բուսիայա գարը հէր հալտէ մինտէթաար գալանագ սբր։

§ Նօվոյէ Վրեմիա կասէթասը «Բուս նօթասը վէ Եվրօբա» սէրլէվհասը պէթընտա եազտըղը պիր մէգալէտէ սէյօր քի,

«Բուսիանընն թէչէպիւսաթը նէթիյէճէլերի հէնուզ մալիմ սէյիլ տրր։ Շիմտիյէ գատար Օսմանլը հիւքիւմէթինին ճէվապընը տա ալամատը։ Իհթիմալ քի հիւքիւմէթը Օսմանլիյէ՝ Բուսիանընն ատաթնան թէչէպիւսաթընա եալընը սէօգ էլէ սէյիլ, պէլքի իշ էլէ տէ ճէվապ վերէճէք տրր։ Պէլքիտէ պաղը մուխալիֆ ճէրէյանլարընն թէչէսիրի պէթընտա օլարագ էֆքէտարը խասխմանէ էլէ ատլու պիր ճէվապ վերիր։ Լաքին կէօղիմիզնին էօնիտտէ ճէրէյան իթմէքտէ օլան թարիխի վագտալարը պի թարաֆ պէր հադարլա պաղանլար իթիրազ իմմէլի տրր էք քի «Բուսիա վալիֆէյինին նամը, Գարատաղ հուտուտա հատիսէրի իւզէրինէ Բուսիանընն թէչէպիւսաթը հագզընտա իյզահաթտա պուլընմըշլար վէ Սարագամ 47 մէպուսընն բէյտէն վազ կէչմիսլէ 135 բէյէլէ իթիմատա նայլ օլմըշ տրր։

«Պաղանլարատաքի Ավսթրիա լուլիթպասընընն ումումի հէրէյանընը կէօղ էօնիւնէ կէթիրիր իսէք, Թիւրքիանընն թէչէնիքէլի գարշըզրզրզարա գաբըրմասընընն Ավսթրիա թարաֆընտան քէմալը թէչրլա պէքէնիրմէքտէ օլտուղընը անլարը։ Օսմանլը հիւքիւմէթինին իւք սըզընթըրընտան Ավսթրիա Պոսնայը իչէգ սուրէթիյէ խսիֆատէ իթիմ։ Շիմտիտէ Թիւրքիա Գարատաղընա թէչիքէլի պիր օյունա պաղրատա Ավսթրիա Պաղանլարատա եէնի արաղի իշղալի ֆըրսաթընը պուլմըշ օլաճագ սբր։

Պունտան սօլայը Ավսթրիա սիբլոմասիսի Թիւրքիայը խասթարտաք թէչէպ-

(272)

Միւէլլիֆի Միւթէվէֆցա ՎԱՐԴԱՆ ԲԱՇԱ

ՃԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԼՍՍ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Պու գարկաչալրզ արատրտա տէչէթի մէնզարէյէր կէօրիւմիշ տրր։ Բէյիւլ այն կէօրմիւշ օլան Ինկիլ՝զ միրասը Պոնթ պիր մէքթուպընտա չէօյլէ, եաղմըշ տրր։ «Ցունվար 12ունն գէրու պին վակօնտան ղյատէ Զօրլուտան կէչմիշ վէ պու վակօնլարտա էն տաղը 55000 մունտարիր պուլընմըշ տրր։ Եաեա դանընար տա պաչգա։ Վակօնլար օ գաթար իւսթ իւսթէ տօրու տրր քի չընճուգլար պօղուլըպ Թէլէֆ օլաեօրլար։ Սթանսիոնա մունտարիրէր էերլէրինտէն գալգմայա ճէսարէթ իթմէօրլար. զորգարլար քի պաչգալարը էերլէրինի Թուրթարլար։

«Տէօրթ կիւն պէօյլէ կիսկյօրլար։ Պաղը գասընընար չըլարրաազ հէմ չօճուղլարընը վէ հէմ քէնտիլէրինի ամմր եօլունտն իւզէրինէ գոյմուշլար վէ Թըրէնտէն չիմէկմիշլէր տրր։ Պաղըլարրատա մասամարընը բասթ կէլտիրէլէր չալարա աթքեօրլար։ Պիր գասընն տա իքի չօճուղընը պուչգալա թէլէֆ իթմըշ տրր, ատյէրէք քի, պիր կիւն տէ ծոյար պու ֆէլաքէթլէրի էկօրմէսինէր։»

Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսի թարաֆընտան իյտէ թէվզիհնէ մէմուր օլան Մ. Հէրսընին տախ 22 Ցունվար թարիխյէ եազարը մէքթուպընտան տար իւսթ իւսթէ տօրու տրր քի չընճուգլար պօղուլըպ թէլէֆ օլաեօրլար։ Սթանսիոնա մունտարիրէր եէրլէրինտէն գալգմայա ճէսարէթ իթմէօրլար։ գօրգարլար քի պաչգալարը թէրթարլար։

«Տէօրթ կիւն պէօյլէ կիսկյօրլար։ Պաղը գասընընար չըլարրաազ հէմ չօճուղլարընը վէ հէմ քէնտիլէրինի ամմր եօլունտն իւզէրինէ գոյմուշլար վէ Թըրէնտէն չիմէկմիշլէր տրր։ Պաղըլարրատա մասամարընը բասթ կէլտիրէլէր չալարա աթքեօրլար։ Պիր գասընն տա իքի չօճուղընը պուչգալա թէլէֆ իթմըշ տրր, ատյէրէք քի, պիր կիւն տէ ծոյար պու ֆէլաքէթլէրի էկօրմէսինէր։»

Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսի թարաֆընտան իյտէ թէվզիհնէ մէմուր օլան Մ. Հէրսընին տախ 22 Ցունվար թարիխյէ եազարը մէքթուպընտան

«Ցունվար 15ունճի սալը կիւնի ապշամ սաաթ 9ատա էյտիրէսէն հարաքէթ իսէն թրէնտէ պուլունըպ, պու թրէն եիւք վակօնլարընտա պիր պիրի իւզէրինէ երզրմըշ գարը, չօճուգ, իսթիյար 2000 դատար մունտարիր նազ իթմէքտէ օլմաղլա, չու պիչարէ Միւսլիմանլարըն չէքտիքլերի հէր նէվի էզիյէթ վէ զամմէթլերի էկօղիմ իլէ էկօրտիմ։

«Ապշամ սաաթ 11ում թրէնիմիզ Գուլէլի Պուրկաղը սթանսիոնունա վաղ օլարագ, խաթթըն իւզէրինէ երզընլար պուլունըպ մանիսատէն սալիմ օլմատըղը իչէն 14 սաաթ դատար մէղքիր սթանսիոնա տուրատուգ, Սօուգ բէք չիտատէրի օլուպ իլէ վակօնլարը իւզէրինտէ պուլունան եօղուլար բէք չօղ գլյատէ մուզատրպ օլատուլար։ Կէճէ պաղը

գամլեալարը եաղտրրատրզրմ աթէէրին էթրաֆընա կէթիրտիմ, վէ սապան քէօյտէ նէ դատար էքմէք պուլտուտ իսէ 200 օդգա դատար էն զիյատէ մրէնթաճէյնէ թէկլի իթմագտամ։

«Իօյլէնէ ատղրու Ուզուն քէօրրիւ զայմատանը պիր լօգտօթիլէ 15 չուվալ բէքտիմէթ կէթիրմիշ օլմաղլա, աճ մունճիրիրնէ տաղրթաը։

«Ցունվար 19ունը ճումա իրթէսի կիւնիւ Պուրկաղատան հարաքէթ իթմէկիմէ դատար, օրատան կէչկա Սթանտոլա կիտէճէք թրէնտրէ եէյէճէք թէվզի իթմամ։ Պէշ կիւն պէնիմ կէօզիմին էօնիւնտէն կէչէն պու պիչարէյէր սահիէն քէմալը սապր ու թէհամմիլ իլէ պու զարուրէթ ու սէֆայէթէ ինանդրմամ տէ բէճէճէ տատանմադատա իսթէր։ Պիր խայրսիզ չօճուգլար տրր։ Եաընը զՕրլուսթանտինընտա ալթը կիւն զարֆընտա 250 տոնմուշ չօճուգ կէօմիւրմի։

Ֆամիլիալարը եաղտրրատրզրմ աթէէրին էթրաֆընա կէթիրտիմ, վէ սապան քէօյտէ նէ դատար էքմէք պուլտուտ իսէ 200 օդգա դատար էն զիյատէ մրէնթաճէյնէ թէկլի իթմագտամ։

«Իօյլէնէ ատղրու Ուզուն քէօրրիւ զայմատանը պիր լօգտօթիլէ 15 չուվալ բէքտիմէթ կէթիրմիշ օլմաղլա, աճ մունճիրիրնէ տաղրթաը։

«Ցունվար 19ունը ճումա իրթէսի կիւնիւ Պուրկաղատան հարաքէթ իթմէկիմէ դատար, օրատան կէչկա Սթանտոլա կիտէճէք թրէնտրէ եէյէճէք թէվզի իթմամ։ Պէշ կիւն պէնիմ կէօզիմին էօնիւնտէն կէչէն պու պիչարէյէր սահիէն քէմալը սապր ու թէհամմիլ իլէ պու զարուրէթ ու սէֆայէթէ ինանդրմամ տէ բէճէճէ տատանմադատա իսթէր։ Պիր խայրսիզ չօճուգլար տրր։ Եաընը զՕրլուսթանտինընտա ալթը կիւն զարֆընտա 250 տոնմուշ չօճուգ կէօմիւրմի։

չիմտիքի գատար չէպտա օյմամըշ տրր, հուտուտա պիր թարաֆտան թէկատէն թրնտաղ գատար միւսլահ հէյմէ պունտան 5 սէնէ էվվէլքի կիպի քէօհնէ սիլահլարրա սէյիլ ատմամ պիւս պիրթիւն եէնի սիլահլար իլէ մրուպլահ ճէնկիսավէր գապիէ վէ աշիրէթլէր պուլունմագատա օյտուղը կիպի, սիկէր թարաֆտան Աֆղանիսթանտա տահի պունտան 30—40 սէնէ էվվէլքի կիպի եէքտիկէրինէ ալէտատվամ չարբըշան գապիկէլէրէն միւրէքքէպ պիր մրլլէթ պուլընմաճագ եէրսէ, էլեկվմ մունթամտան վէ եէնի սիլահլար իլէ մրուպլահ պիր մրլլէթ պուլընմագատա սբր։ Պունտան 50 սէնէ էվվէլ Պաորա քէօրթէլինտէ Ինկիլիզլերին հիւքմ ու նուֆուզը ապա թէհտիտ պուլընմագատա իսի։ Զին՝ ալի պիր հալտ պուլընտրզընտան Հինդիստանընն Շրմալի Շարգ հուտուտրյա մահատուս էյալէթլէր իւզէրինտէ բէք աղ հիւքմ ու նուֆուզը հալզ պուլընմագատա իսի։ Ինկիլիզլերընն սէրեալար իւզէրինտէքի հիւքմ ու նուֆուզը օ զէման մուխթարատան օ գատար ազատ իսի քի, հէման իշարէթ իւզէրինէ Հինդիստանա բէք գօյագ վէ հէր նէվ թէհլիքէնէ ասլտի օյարագ իմատա ատքէրի կէօնտէրէպիլիր իսիք, պէյնէմիզել իթիրազ զրմէթատա սա օյատ, Հինդիստանընն ատքէրի իդիթալարը պունտան 50 սէնէ էվվէլքինտէն տահա տուն պիր հալէ կէթիրիլմէդ։

Հինդիստան օրտուսը սէրէօհակ իթմէշ օյտուղը մէսուլյէթլէրին պէօյէքլիք վէ ատրբուզընա նիսպէթէն սիտնատա էն ուզակ օրտու սայրպպիր։ 6 պէնտ մէլ ուզունլուզընտա դարա վէ սէնէկ հուտուտաը վէ 315 միլիոն էհալիսի օյան պիր մէմլէքէթէ, էլեկվմ 70400 Ինկիլիզ ատքէրյէ 159400 եէրլի նիզամէյէ ատքէրի պուլընմագատա սբր։ Ինկիլթէրանընն գուվվէթի ատքէրյէսի զատյէթ չէստա պիր կէրկինլիկէ գապէն գայրը քէսքի պուլընտրզը հալտէ, չիմտիքինէն տահա զայիֆ օյամագ օյտուրա, անընն հալի էսէֆէնտիլի օյտուր։

ԵՈՒՄՈՒՐԹԱ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Վ. Ի

ԹԱՎՈՒԳՃԸԼԸԳ

Բ.

Մէմլէքէթիմիզէն մէմալիքի էճնէպկյէյէ եումուրթա իիրճաթը պունտան 10—15 սէնէ էվվէլ եօգ սէյէճէք սէրէճէք էհէմմիյէթսիզ պիր բատատէ իքէն պու նինքի կիւն եումուրթա իսրճաթընտան մէմլէքէթիմիզէ սէնէսէ 560 պին լիրա գատար սէյրիւք պիր բարա կիրմէքտէ տիր։ Պունտան ալյէ պու սէնտանը թէրագզրընա չարբըրը իսէ իւէրուտ պու երզանէ մէմլէքէթիմիզտէ պէօյլէք պէպլէ սէրզէնէլէր էյտէ օյունճաղը ալիքատ տրր։ Վագտան սօրա մուհիճատ իսի իսէք, էպեէվմ պու խուսուսատա քի ինթիյաճմըզ տատա աղ սէյիլ տրր։ Հինդիստանատա սախիի գարբըզզըզարը աէք իչէն ատքէրէրիմիզէ հէր պիր զէմանատա ինթիյաճմըզ մասրաֆ իսի։ Ինկիլիզ—Բուս մուտալէյէսինէն ապը Հինդիստանը հիւճատ վէ թէարրուգատան տահա մատուն պիր հալէ կէթիրմիշ օյտուզընտան, Հինդիստանատաքի ատքէրէրիմիզէն մէրգաարը ազալմամըզ լաղըմ կէլտիկի իատատա օնընյօր, պունտան 50 սէնէ էվվէլ Բուսիատան հէր պիր զորդումըզ պուլընմասընը պիր զէմանատա Հինդիստանատաքի ատքէրէրիմիզէն մէրգաարը 8000 թասլին օլմընը իսի, դիրա Բուսիա ո զէման Գըրրմ մունարէպէսինտէ տահա եէնի մաղլուպ օյմուշ իսի։

Տէվլէթը մուշարէյէտա ո զէման տահա Դաֆրատասընը ֆէթհինի իքմալ իթմէկէ չալըշմադատա իսի։ Ո զէման Բուսիա տահա Պահրը Հազրի պէլէ կէչմիշ վէ վատանի Ասիա խանդրզարընը հէնուզ քէնտիսինի հիւքմ ու նուֆուզը ալթընա ալմամը։ Իսի։ Էկէր ո զէման մուսպէն մրգատատա պիր օրտուրա մրհիճատ իսի իսէք, էպեէվմ պու խուսուսատա քի ինթիյաճմըզ տատա աղ սէյիլ տրր։ Հինդիստանատա տախիի գարբըզզըզարը աէք իչէն ատքէրէրիմիզէ հէր պիր զէմանատա ինթիյաճմըզ

Դազէթաալար պու հիճրէթին հիքատյէյէրինի նէյր ու իլան իթմէքճէ Եվրօբա սէհնէքէկ կիրիթիար օյնատատա իսի։ Մինտաթ բաչա ո էնտատ Եվրօբատա մէնֆիսէ պուլունուպ, պու սէֆիլ վախատաչլարը լէհնտէ մէրհամէթ վէ մուավէնէթը ումումիյէյի տատվէթ իթմէք իւզրէ, Ինկիլիզ զազէթաալարընտա պիր մէքթուպ նէյր իմտիրմիշ վէ անլէրին ասվայը մուսիպպէթ իյթիմալինի թէճէտտամ իթտիրէճէք պիր թարզ տա թարիքի իթմէքճէն սօնրա, խուսուսիյէ Ինկիլիզլերին բիզզաթ ու հէճատպէթինէ մուսթէհնէտէն կյանէլէրինի իլթիմատա վէ թալէպ էյլէմիշ տրր։

Յունվար 15ունէն սօնրա Սթանսյօրա կիւնէ 10,000 մունճիր կէլիպ, հիւքիւմէթը Օսմանլիյէ պիր ճիհէթլէ քէնտի սէպէպլիյէթ վէրմիշ օյտուզը չու ումումի գօրգուտատան քէնտիսի տէ չայրրատ, նէյսէն սոնրա պունդն էմնիյէտատ իւզրէ Ինկիլթէրրայա միւրաճատ իթտի։ Ինկիլթէրրանընն Տէրատատէթ սէֆիրի Սըր Էյլարտ Զաթը Շահանէ թաֆիրընտան վուգու պուլան թալէպ իւզրինէ, ո զէման սէվկիյթի մուշարիկնանընն խարճիյէ նէզարէթինտէ պուլունան Լօրտ Տէրպիյէ ամիսէքի թէ լէկրաֆնամէյի քէչիսէ իթտի։

Սթամպօլ, 19 Ցունվար 1878

«Պիթիին Իսլամ էհնիսի Բուսարընն էօնիտատն ֆէրար իթմէքտէ տիր, վէ եիւզ պինէրէն գասընն վէ չօճուգլարտա ատզրպատան վէ սօուգատան էօյմէքտէ տիր։ Պապը Ալի ինանմիյէթ նամընտա հիւքիւմէթը մէթրուսամըզատան թալէպ իսիյօր քի, Բուսարը Միւսլիմանլարընն ճան վէ նամուսունը հիմայէ իթմէկէրի իչէն թէէմմանթ վէրմէյէ մէճբուր կալէսին։

(Տիվանի)

նիւմունէ չիքթիլիյնտէն, ֆիւզուլի մասրաֆլար օլմանա զրասթ մէքթէպլէրինէ նէհներատտա հարիր տարիւթթիմֆիւշարտնատան էլէկթէք տանա զիյատէ խրատմէթ իթմիշ օլըր, գիրա պու կիւն եումուրթա վէ քիւմէն հայվանատը՝ արֆիյաթը էօյլէ պիր հալէ կէլմիշ պիր ֆի, մէնիէքթիմիզատ նէ իբէքճիլիք վէ նէ ատ զրասթմրդ պունդրա բէգայէթլի ի-ռէմէզլէր, չինդի կէրէք եումուրթա վէ կէրէք թավուզ ինանարդրն իհթիյաճաթը զարուրիյէտնէն, վէ կէրէքսէ էվրօբա թիճարէթինէ պէգիւբ պիր մէվզը թուրթամատա օյրդրնատան, նէ զասատ չօգ եէթիշտիրվիր իսկ, մանայլի ս ուրի չօղ վէ մուրբէնի էմին տիր։ Պինանէնալէյն աղ մարաֆիա վէ սայիր տանթարատան տանա գօյալըզլա եարբրա-պ ղիր, զիրա պէօճէքֆիրիք կիպի հէմ պէյլիւք մասրաֆա վէ հէմնէ պէօյիւք զայէլէրէ իհթիյաճ օրմասրը կիպի, կէրէք թիճարէթի վէ կէրէք տարֆիյաթը տանի չօղ տրը։

Իմանի թէբաղդրը զրասթ ուզրնատա սէնէվի պինէրճէ լիրա տարֆ իտէն զրասթ նէգարէթիմիզ, պու խուսուսատա սէնէվի պիր զաչ եէրզ լիրա պիր ֆէատաղեարլըզ իհթիյար իտէրէք, էրպատը թէչէպպիսէ մուավէնէթաէ պուլընամագ օյրբատ, պու սէնատաթրն մէմլէքէթիմիզատ իհեատնա սէպէպ օլմըշ օլըր։ Լաքին չուշը տա զիբը իհմէկէ ունութմայարլար քի, թավուզդրբրդրն էհմիմիյէթինի, վէ պու ֆաքիր մեմլէքէթ միլլիսնար կէթիրէճկէնի Զրասթ նէգարէթիմիզ տանա քէտտիրի պիպէ թատիր իհմէմիշ տիր։

Պ. ՏԱՆՏԱՆԵԱՆ

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

ՊԻԹԼԻՍ ՁԻՆԱՅԷԹԻ

ՀԻՒԲԻՒՄԷԹԻՆ ԹԷՏԳԻՐԼԷՐԻ

—(ο)—

Պլթլիզին Թաղմանք քէօյիւնատ 8 էրմէնի գաթլ օլարդրնա տակիր ճումա էրթէսի կիւնիւ լաղրմ կէլէն մալիւմաթ վէրիլմիշ իտի։

Ճումաա էրթէսի սապարդրը Բաթրիք սեղապատը Տ. Վահրամ Ս. վիւքէլյա լաղրմ կէլէն միւրաճաաթտա պուլընար։ Եէվմը մէգիւրատ վիւքէլա՝ մէճլիսի Մէպուսանդն օ կիւնիւ գավանաճաղընատան օլայը մազամարդրնա կէլէմէմիշ իտիլէր, ֆագաթ կէրէք Բաթրիքանդէէ վէ կէրէք էրմէնի մէպուսլար թարաֆընատան վուգու պուլան միւրաճաաթա տանիլիյէ նազրը Խալիլ պէյ, քէնարսընէ տանի պու մէսէլէ հազդրնա թէլէկրաֆլա մալիւմաթ վիւրատ իթպէյլ, վէ տէրնալ Պիթլիզ վալիյնէ պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, ֆրնեը սրատ. զամանանդրընատան մանթրատ օյան մրգտարատա ասքէր ճէլգի իլէ ճանդրէրին տէրէէթի հազդրնատա իյճապրնդն իմրասրը թավնիյէ էյլէտիկինի պիւտիրմիշ տիր։

Էրէնին մէպուսլար նազրրին չու պէյանատը իւլէրինէ հարպիյէ նազրը Մահմուտ Նէվզէթի բաշայա Պիթլիզ անվանին իյդան էյլէմիշլէր վէ տանիրիյէ նազրընա մուավէնէթ իթմէսինի բէճա իթտիլքտէն սոնրա մրգտարը քեաֆի ասքէր սէվգի իչին կէնճի տրատա միւշիրլէնէ լազմ կէլէն էմրին իթտանը տա այրճա բէճա էյլէմիշլէր տիր։ Մահմուտ Նէվզէթ բաշա իյճապընը իթրա էյլէմէկի վատ էթմիշ վէ ադամ իւսթի բաթրիգհանէ գարու քէհեասը թէքբար միւրաճաաթ իթտիկլիտատ, Պիթլիզտէն իւքի թապուր ասքէրին Ռութա կէնտէրիմէսինի թավսիյէ էյլէտիկինի պիլտիրմէքլէ օլ վէճէնէ բաթրդվանէտէն ճումա էրթէսի ազշամբը Պիթլիզ առաջնորդը Սուրէն Վէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտ խրլէրէք վուգու պուլան միւրաճաաթ վէ վէրիլէն էմրրէր հազդնա մալիւմաթ վէրիլմիշ վէ սոնակը մէմուրլարընին պու էմրինէ սուրէթլէ թապիպ վէ իթրա ?իթաիքլէրինի թէլէկրաֆլա պիտիրմէսինի թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

Թրքրճէ կազէթալար տիւնքի նիւսխէլէրինտէ իւքի թապուր ասքէրին էրզինճանատան Խութա կէօնտէրիլմէսինի եապմըշլար տրը։

Սեհին կազէթասը պու խուսուսատա ամիսէքի սաթրրլարը եազըյօր.

«Պիթլիզ վիլայէթինէ թապի Սղերդ սանճաղը տահիլինտէ Խութ զազարնատա քիւրալէր իլէ էրմէնիլէր արասընատա էօթէսէն պէրու մէվճուտ օյան արազի մրնազալարը սոն զէմանլարատա չիտէթլի պիր չէզ ալմըշ վէ ախիրէն տէ մրեէսսիֆ պիր վագատ զուհուրինէ սէպկէպ օլմըշ տրը։

«Ակրնան մալիւմաթը մէվսուզէյէ կէօրէ պիր զաչ կիւն էվվէլ զուհուր իտէն պիր միհնազատ նէհիճէնտէ էրմէնիլէրտէն 8 քիչի գաթլ վէ պիր իբի քիչի տէ մէճրուն օյմուշ տրը։

«Ակարդրմրդ մալիւմաթը սայիրէյէ նազարէն չու թէէսիւֆ օլընճաճագ վագատ օ թարաֆարատա սոն վազրթլարատա արթմագատա օյան վագատի ճիհանիյէ հապզընատա հիւքիմէթին նազարը տրգարթրը տավէթ իթմիշ օյտրզր ճիհէթլէ կէրէք սոն հատտէ ֆիրլէրինին, կէրէք էվվէլճէ իյգա իտիլէն ճնապէթլէր մրճրիմէրինին սիւրաթյա տէրեէսի վէ տիւչարը մրճազատ իտիրմէլերի զրմնընատա Հարպիյէ նէգարէթին թարաֆընատան զօլ օրատա մրճէթթիշլինէ թէքբար թէքբար էմրլեր վէ սէյահիյէթը թամմէ իթտա իտիլմիշ տիր։ Տահիլիյէ նէգարէթի թարաֆընատան տա վիլայէթէ վէրիմիշ օյան չիտանիլի էմրլեր նէթիճէսինտէ մանթատ օյան նէթիճէնին միւթքին օրտրը սիւրաթյա հուսուլ էկէճէկլի չիպէհիպ տիր։

§ Թէօճ Թիւրֆ կազէթասը սոնի պուվագատան պանա իտէրէք, Բիւրա գապիլէ բէլալէրինին, մէմուրինը հիւքիմէթին զատրզրզընատան ասլար, էրմէնիլեր պէհնինտէ զօրգու վէ ահէնէթ արթրյօր վէ հէր կիւն Բիւրա պէյլերի վէ քէնտի ատատրը թարաֆընատան խրգա օլընան ճնապէթլերէ տտիր հավատիրլր ալընբյար։ Թէօճ Թիւրֆ կազէթասը Պիթլիզ բաբաղը իլէ օղլունդն ճիհանյէթի տիւշինիմրդ պիր սէպպատն, նանի արազի մէպէլսինտէն իյէրի կէլմիշ տիր վէ պու հալ էրմէնիլեր պէհնինտակ պիր հէյեճան հուսուլէ կէխիրմրշ օլարդը ճուճատա կիւնքի Ապդ. Ժողովատա սէօյլենէն հէրարէթլի սէօզլէրտէն անլաշրմրշ տրը սէյօր վէ Անատօլու ահվալի իւզերինէ հիւքիմէթին նազարը տրգարթրը տավէթ էմտիքտէն սոնրա էճնէպկի բարմաղը օրալարատա Բիւրա գապիլէ բէհալէրինի հէր վազրթ թէշվիդ էյլէտիկինի պէյան իտիյօր։

Թազմինաք կազէթասը Շարպի Անատօլրատա (Հայաստան գաւառներ) զուհուր իտէն ճնապէթ վազասարը հազդընատա տթիտէքի միւթալեատա պուլընյօր,

Պիր իքի կիւն տիր կազէթալար Անատօլընդն Շարգ վիլայէթլերինտէ պիր թազրմ ֆտան ճնապէթլեր իրթիքեատ էտիլմէքտէ օլարդընը եազըյօրլար, Խարբուտտա, Պիթլիստէ, Սղերդտէ, Մուշտա պիր թազրմ ատէմէրին ճէրհ ուզամէլ էտիլտիքլերի վէ պու վուգուաթրն էասատը օյմատրդը հիւքիւմէթճէ թէքզիլ էտիլմէմէսինէն անլաշրընյօր։

Մէզգիւր վազատարդն բօլթիրա իլէ այէզատը օյմայրդ խուսուսի տտի վազասարատան իպարէթ պուլընտարդընա վէ էքսէրիա հուգուզ վէ ատազի մէսէլէլերինատէն օյարդընա շլեպէ եօղ իսէ տէ, վազատար պիրպիրինիթատազրդ էմմէսի, հիւքիմէթին արթզդ գուվվէյի մանիպատ գուտրէթի օյմատրդընը, գուրարատա անատրիինն (անչլանատութիւն) իճրայը հիւքմէ պաչատրդընը կէօռթէրյօր։ Անալրընյօր քի մէմուրիյին հիւքիմէթ պու ատվատա սեյլրնն կիպի տուրուլյօր։

Պիր գաչ կիւն էվվէլ Սղերա հիւքիմէթ սանտրդընատան վուգու պուլան սրրգաթ տանի մէմուրլարրն նէ եօլատ հարաքէթ էթտիքլերինէ վէ նէ գատատ բէրվատրդ վէ վազիֆէսիզ պուլընտրդլարընա իսպաթ տրը։

Ակարդրմրդ մալիւմաթը սայիրէյէ նազարէն չու թէէսիւֆ օլընճաճագ վագատ օ թարաֆարատա սոն վազրթլարատա արթմագատա օյան վագատի ճիհանիյէ հապզընատա հիւքիմէթին նազարը տրգարթրը տավէթ էմտիքտէն սոնրա էճնէպկի բարմաղը օրալարատա Բիւրա գապիլէ բէհալէրինի հէր վազրթ թէշվիդ էյլէտիկինի պէյան իտիյօր։

Թազմինաք կազէթասը Շարպի Անատօլընդա (Հայաստան գաւառներ) զուհուր իտէն ճնապէթ վազասարը նազր

ՐՈՒՍԻԱՆԸՆ Մահասթը գոնսոլօսը, Սիլան կաղէթաը միւտիրի Թահսին պէյ պէյնինէ իգամէի տակա էյլէմիշ խոլ։ Սէլանիկ ճէգա մահքէմէսի Ռուսիա հիւքիմէթի ալէյհինտէքի նէշրիյատ սաքվանը բույէթ իտէրէք, Թահսին պէյին պէրպէյթինէ գարար վէրմիշ վէ էհալինին ալդըլարը իլէ մահքէմէյէն չըգմըշ սրը։

ԱԼԷՄԱՆԻԱՀ Մ. Բիսթէրի տաղա գալաբրանար 6000 ֆր. Թասլիս ապչէսի իսթէյօրլար իմշ։

ԱՄԵՐԻԳԱ մասլահաթկիւգարը տիւն Պապը Ալիսէ Սաարազամ Հապզը վէ Խարթիյէ նազրը Բիթաթ բաչարար հազարաթները գիյարեթլի Զէնթրը մէսէլէսինին խիթամ պուլմասընա մէպնի, գարթիւսիսնարընին տակի չիմսիլիք ալվամը գարուրի օլարընը սէօյլէմիշ վէ մէկսիկնին մէմլէքէթինէ կիտէճէկլինէն ասայը բէմը վէսայլ իյիա իթմիշ սրը։

ՍԻՒՆԻԻ կաղէթաը հազրլանա թաապիպաթը դանուսկիյինին իմրաը իչին Ապիյէ նէգարէթինէն Մահասթրը միտտահի ումումիրկինէ էմր վէրիլմէվի խապէր ալընմըշ սրը։

ՏԻՎԱՆԸ ՀԱՐՊՃԱ խամլարընա գարար վէրիլիպ, հիւքիմէրի թասիկ օլընան հայտատա Դարա Ալի իլէ Զապրբաճը չէթէսի էֆիրաբընտան Ապոշ Բէճէպ, կէչէն չարշէնպէ սապահընը Լօսէմիյէ այը այրը մահալլէրում իտամ օլընմըշլար սրը։ Պունլարընն հէր իքիսի կէճէ սահթ 4ում թրէնէ պինտիրիլէրէք սահթ 7ում խօսէմիյէ կէօթիւրիլմիշլէր սիրը։ Ժանարմա զօնմանաը բօլիս մէտիրի պէյլեր վէ Տիվանը հարպ ազարընտան Ռիֆաթ պէյ ում պէրապէր կիմմրշլէր սիրը։ Թրէնն իօսէմիշ սթասիօնընա վասրլ օլարակ Ապոշ իլէ Դարա Ալի թրէնէնէն ազարշը չըգարբլրընգարընտա Դարա Ալի Բէճէպէ՝

—Էյ Բէճէպ կէօրիյօրմըրսն չու ժանարմալարը, էվվէլա չօգ տէֆա պունլարը պիդ, պիր տէլիկէ թրգարքէն չիմտի պունլար պիդի ասմաղա կէօթիւրիյօրլար տէմիշ սիր։

Դարա Ալի Մէյիտանէ պօղազընտա վէ Ապոշ Բէճէպ Մէգար պայը մէվզբընտա սարլմըշլար սրը։ Ասրընդանա էվվէլ, Դարա Ալինին ֆօթօկրաֆը ալընմագ իսթէհիրմիշ իսէալ, քէնտիսի «քէնտիմ կիթտիքանէն սօնրա, ֆօթօկրաֆ նէ՞ օլաճագ» տէյու միւսասաէ իթմէմիշ սիր։ Դարա Ալի հիւքիմէթին զապի իմտիկի պիր թարլաընը այլէսինէ վէ պիր սիւքեանընը տա վաղֆա վասիյէթ էյլէմիշ սիր։

Դարա Ալի ասրլաճագ մէյսանատա իքէն՝ իբի չէգմէյէ հազրլանան չինկեանէլերի կէօրմիկի վազըֆ «հէրֆիչէր, պէնիմ էօլիմիմ սիպնի կիպի հէրֆիչէրէ մի գալաը, սիպի հէր կէպէրմէյնի» տէյու թէյսիւֆ վէ հիտտէթ իթմշ սիր։

Դարա Ալի մասանընի իւզերինէ չըգմշ վէ ասա պիր թէլաշ վէ թէկսիր կէսօթէրմէմշ սիր։ Քէնտիսինի մուայենէ իսէն տօպթօրա տա «համա օլսուն արսլան կիպլէմ, պիր չէյիմ եօգ տիր» տէտիկի կիպի տօքթօր այրընտպան սօնրա «մատամ քի պէնի միլէթ իսթէմէյօր, սարլայըմ» տէմիշ։

Դարա Ալի իօսէմիշ սթասիօնունա չրգարընտա հազը պուլունան բօլիս միտիրինի չէֆթիլի ազալարընտան պիրինէ պէնդէթէրէք, դայէթ խայլն պիր նազարլա պաղմշ սրը։

Հաճի Իլեաս սթասիօնընտա թէասուֆէն վալիսէսի իլէ իքինճի ֆամիլեասը մէվճուա օլարընտան Դարա Ալի «Այիլէ հազրնը հէլալ իթ» տէյու պաղրմըշ վէ չիմսիյէ դարար ազալարը կէօրիւլմէմշ օլան կէօղլէրինէն պիր գազ տամա եաշ ազմըշ սրը։

Ապոշ Բէճէպտէ այրընմէթանէլէ հարաքէթ իթմշ վէ 15 քիչի էօլտիրիկինի սէօյլէմշ սիր։ Պիր տէյէճէկի օլուսլ օլմասընը օորընլարընտա տա «սանեատյա չրպալ կէլպմի, պէնիմ կիպի քէօբէկին ճէվասը պու սրը» տէմշ սիր։

Վէզիր խան իլէ Պիլէճիք արասընտաքի չրմէնալրէք խաթթը եաղան չիտէթի եաղմուրլարտան պօղուշմըշ, պիր մարչանտիզ թրէնի քէօբրիւտէն կէչէր իքէ։ լօչօմոթիֆ իլէ պէօլիւք վագոնը սայա տիւշմիշ սիր։ պու գազա էմնասընտա մաքինիսթ իլէ ամէչին վէ չրմէնարքէր թապուրը էֆիրաընտան պիր նէքէր թէյէֆ օլմշ սրը։

Էսկի Շէհիրտէն Սամսօյա կէլմէքտէ օլան թրէնին քէօբրիւտէն սույա սիւշէրէք կիւյա 90 քիչինին թէյէֆ օլարը բիրվայէթ էտիմշ իսէ պու հէվատիսին սալը օլմայըլ, Պրուսա վալիսինէ Տասիլիյէ նէգարէթինէ կէլէն թէլեկրաֆնամէտէ չրմէնարքէր Վէզիր խանը իլէ Պիլէճիք արասընտա 226ճնոը քիլօմէթրայը կէչէր իքէն լօչօմոթիֆի իլէ ֆօրկին վէ 4 էշեա վաբորը չայա տիւշերէք 4 չրմէնարքէր մէմուրը խաֆիֆճէ եարալանտարը վէ մաքինիսթ իլէ ամէչ-ճիրնին սաղ վէ եա էօլիս օլարը նամալիմ վէ ճէսէպլերի մէյսանատա զայրը մէվճուա օլարը ճիրէթլէ պունլարընն եա էնանը գազատա մաքինա ալթընտա գալմըշ վէ եա սուլին ճերէյանընա գաբըլարագ զարգ օլմըշ օլմալարը մէկնուզ օլարը վէ սուլարընն թուդեանընտան նաչի Ռիբբի վէ Աչաղը քէօյ արասընտաքի իմա իլէ մէզգիբ սու իւզերինտէքի պէօյիւք վէ քիչիք քէօբրիւլերին վէ պիր գաչ խանէլերին եըզրլարընը վէ թէլեկրաֆ սիրքելերինին տէվրիսիի վէ սէրհալ մահէլինէ իմատտա կէօնտէրիլմիշ պիլտիրիլմիշ սիր։

Շըմէնտրքէր խարէսինին վուգու

ԱՄԱՐ ԲԻՐԻՆԸՆ Ս. Ի. Ս. ԱԹԹԱՍԻՈՅ

ԱՂՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՒՅՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ